

Ceglédi Járásbíróság
7.P.20.368/2019/20.

A bíróság a [REDACTED] (üggyvéd) által képviselt Lombard Lízing Zrt. (6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 85-87.) felperesnek – dr. Csitos Eszter üggyvéd (6000 Kecskemét, Kisfaludy u. 8.) által képviselt [REDACTED] alperes ellen kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T:

A bíróság a keresetet elutasítja.

A bíróság kötelezi az felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 127.158 (százhuszonnétezer-százötvennyolc) forint perköltséget.

Az ítélettel szemben a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, amelyet a Budapest Környéki Törvényszékhez címezve, a Ceglédi Járásbíróságnál kell írásban 3 példányban, az elektronikus úton kapcsolatot tartó félnek pedig elektronikus úton benyújtani.

A fellebbezéssel megindított másodfokú eljárásban a jogi képviselet nem kötelező. Ha a fellebbezést benyújtó fél jogi képviselővel rendelkezik, vagy a 2015. évi CCXXII. törvény előírásai szerint elektronikus útra köteles, a fellebbezést elektronikus úton köteles benyújtani. Ha az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett fél a fellebbezést nem elektronikus úton, vagy elektronikus úton, de nem az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon terjeszti elő, a bíróság a fellebbezést visszautasítja.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

I N D O K O L Á S

Az alperes a hatvani [REDACTED] Kft. autókereskedésében kiválasztott egy [REDACTED] típusú gépjárművet. Az alperes a 4.200.000 forint bruttó vételárú gépjárművet 3.360.000 forint kölcsön segítségével vette meg. A kölcsönt nyújtó hitelező az alperes volt, így a felperes és az alperes között 2006. október 20. napján létrejött a [REDACTED] számú egyedi kölcsönszerződés, amely a hitelező felperes és a „kölcsönbevevő” alperes, továbbá a szállítóként megjelölt [REDACTED] Kft [REDACTED], továbbá a gépjármű

azonosító adatain kívül tartalmazta a gépjármű bruttó vételárát, azt, hogy a felperes az Üzletszabályzatban foglalt feltételek mellett az alperesnek pénzkölcsönt nyújt abból a célból, hogy az a pénzkölcsön felhasználásával a fenti gépjármű tulajdonjogát a fent megnevezett szállítótól megszerezze.

Az egyedi kölcsönszerződésben szerepel a saját rész (840.000 forint), az, hogy nincs hitelminősítési díj, a kölcsön összege (3.360.000 forint), a rendszeres törlesztőrészletek száma (84 darab), a havi törlesztőrészlet értéke (58.435 forint), az, hogy a rendszeres törlesztőrészletek esedékessége 2006. november 25. napja, majd azt követően minden hónap 25. napja, és hogy az összes törlesztőrészlet 4.908.540 forint.

Az egyedi kölcsönszerződés ezenfelül feltüntet egy THM értéket (12,04 %), feltünteteti a mértékadó devizanemet (CHF), a kölcsönbevevő által választott kamatváltozás II (árfolyamváltozás) elszámolási módot: „Fix törlesztőrészletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozás (HAVI FIX konstrukció) A kamatváltozás II., (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik. A fizetendő kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő - azonos törlesztőrészletek mellett – meghosszabbodik, a visszajáró kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) a Hitelező visszautalja a Kölcsönbevevőnek.”

A kölcsönszerződés a „Kölcsönbevevő nyilatkozata:”-résznél tartalmazza, hogy „Alulírott, mint Kölcsönbevevő, kijelentem, hogy az egyedi kölcsönszerződésben, az annak hátoldalán lévő opciós- és adásvételi szerződésben, valamint az Üzletszabályzatban (HIT/2005.06.01.) foglaltakat megismertem, megértettem, és azokat a jelen nyilatkozat aláírásával magamra nézve kötelezőnek ismerem el. Megbízom a Hitelezőt, hogy a kölcsön összegét az Üzletszabályzatban foglalt feltételek szerint közvetlenül a Szállítónak folyósítsa.”

Az Üzletszabályzat I/6. pontja szerint normál deviza konstrukció: amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönbevevő a kamatváltozás II.-t a kölcsönbeadó hirdeteménye szerint köteles megfizetni. Az Üzletszabályzat 7. pontja szerint Fix deviza konstrukció: Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kamatváltozás II. elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli árfolyamesemény.

Az Üzletszabályzat I.15. pontja szerint a törlesztő részlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege.

Az Üzletszabályzat I.16. pontja szerint mértékadó devizanem az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem. Amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen a kamatváltozás II.-re és a kamatváltozás III.-ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra.

Az Üzletszabályzat I.17. c) és d) pontja szerint: c) Amennyiben a mértékadó devizanem egyéb – forinttól vagy EURO-tól eltérő-, úgy a Reuters Monitor Money Rate Service „LIBO” elnevezésű oldalán a mértékadó devizanemben 1 hónapos kamatperiódusra közölt, éves százalékban kifejezett LIBOR kamatláb a mérvadó. d) Ha a refinanszírozási feltételek a pénzügyi körülmények hatására módosulnak, és a mértékadó kamatláb változása nem követi a pénzügyi kamatok mozgását, akkor a Hitelező forrásköltsége az irányadó.

Az Üzletszabályzat I.20. pontja szerint az árfolyam a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban jegyzett árfolyam.

Az Üzletszabályzat I.21. pontja szerint rendkívüli árfolyam eseménynek minősül, ha az árfolyam legalább 150%-kal magasabb, mint a mértékadó árfolyam.

Az Üzletszabályzat I.22. pontja szerint a mértékadó árfolyam a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejötte napján.

Az Üzletszabályzat I.23. a) és b) pontja szerint kamatváltozás I.: A mértékadó kamatlábváltozás függvényében meghatározott kamatkülönbözet; kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): A mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: kamatváltozás II = fizetési kötelezettség x ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam/mértékadó árfolyam)-1), c) kamatváltozás III (árfolyamváltozás): a kölcsönszerződés futamidő lejárta előtti megszűnésekor fizetendő – ki nem terhelt – kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.

Az Üzletszabályzat I.25. pontja szerint a teljes hiteldíj mutató (THM) a különböző ajánlatok összehasonlítására, az ügyfél megfelelő tájékoztatására szolgál. Számítása során a pénzügyi intézménynek a hitellel kapcsolatos – kamaton túli egyéb – költségeket is be kell számítani, ezért az ügylet tényleges terheit mutatja százalékos formában. A THM számításának képletét a 324/2004 (XII.6.) Korm. r. tartalmazza. A teljes hiteldíj mutató az egyedi kölcsönszerződés létrejöttékor meghatározott hitelminősítési díjat, valamint kamatot foglalja magában annak figyelembevételével, hogy a Felek a kölcsön folyósítá időpontjának a tervezett átadás dátumát megelőző 15. naptári napot tekintik. Deviza alapú kölcsön esetén a törlesztő részletek forintban, a szerződéskötést megelőző 10 napnál nem régebbi árfolyamon vannak figyelembe véve.

Az Üzletszabályzat V/6. pontja tartalmazza a következőket: Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a Kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euro esetében a mindenkori intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euro keresztárfolyamának változása.

Az Üzletszabályzat VIII.1.a) pontja szerint a Hitelező jogosult a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondani, amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt kötelezettségeit megszegi, így különösen, ha a Kölcsönbevevő első alkalommal 15 napot meghaladó fizetési késedelembe esik és a hitelező által meghatározott póthatáridőben sem teljesít.

Az Üzletszabályzat a szerződéskötéskor még hatályos, tisztességtelenség miatt érvénytelenített rendelkezéseket is tartalmazott.

Az egyedi kölcsönszerződéshez opciós szerződés és adásvételi szerződés is tartozott, amelynek tárgya a finanszírozott gépjármű, kötelezettje az alperes, jogosultja a felperes volt.

A kölcsönszerződés mellett a felek jelzálogszerződést is kötöttek, amelyben a gépjárműre a felperes javára 1.716.247 forint és járulékai erejéig első zálogjogi ranghelyre ingó jelzálogjogot alapítottak.

Az alperes az árfolyamkockázat körében nem kapott megfelelő tájékoztatást.

Az alperes 2008.12.20-ig szerződésszerűen törlesztette a hitelt, törlesztései ezt követően rendszertelenné váltak, minek következtében 2011.08.09-ig átlag egyhavi összegnek megfelelő eltolódás folyamatosan mutatkozott.

2011.08.15-tel szerződésmódosítás állt be a szerződésben, az új havi törlesztőrészlet eszerint 67.140 forint lett. A törlesztés rendszertelensége ezt követően sem szűnt meg.

Az alperesnél 2010.03.22-én 8.860, 2010.12.07-én 2.340, 2011.05.30-án 9.056, 2011.08.15-én 6.165, 2012.03.12-én pedig 6.824 274 forintos késedelmi kamatot eredményező késedelem volt a törlesztések során.

A felperes 2012. március 26-án közölte az alperessel, hogy fizetési kötelezettségét nem teljesítette a megjelölt határidőre és bekövetkeztek az azonnali hatályú felmondás feltételei.

A felperes közölte az alperessel, hogy amennyiben a lejárt 117.105 forint tartozását 2012.04.05. napjáig megfizeti, az azonnali hatályú felmondást elkerüli.

Az alperes nem teljesítette a 117.105 forint megfizetését, így a felperes a szerződést 2012.04.16-án –2012.04.20-i közléssel – azonnali hatállyal felmondta, vételi jogát gyakorolva felhívta az alperest a gépjármű haladéktalan átadására (közölve az ehhez szükséges adatokat), egyben közölte alperessel, hogy 184.245 forint a felmondásig esedékes tartozása, a szerződés megszűnésének napjával esedékessé váló lejáratott tőke terhelés 7.179 CHF, azaz 1.201.842 forint, lejáratott kamat terhelés 15 CHF, azaz 2510 forint, az árfolyamváltás II. alapján esedékes összeg 615.916 forint, az árfolyamváltás I. alapján 700.063, a fenti tételek árfolyamváltás kamata 76.143 forint, a hirdetményben meghatározott ügyviteli költség (eljárási díj) 60.092 forint, a szerződéskezelési díj 540 forint.

Az alperes a felperes által vételi joga érvényesítése körében tett felhívására a gépjárművet átadta a felperesnek, aki azt értékesítette és az alperesi tartozásba az Eurotax katalógus szerint számolt értéket (1.394.000 forintot) jóváírt. A felperes ezt követően 2015. február 1-i jóváírással az alperesi folyószámla egyenleget további 315.071 forint tisztességtelenül felszámított összeggel csökkentette a 2014. évi XL. törvény szerinti elszámolás eredményeként.

Az alperes összesen 5.515.963 forintot teljesített a szerződésből eredően a felperes irányában.

A felperes ezt követően előbb fizetési meghagyást kezdeményezett, mely ellentmondás következtében perré alakult.

A felperes keresetében kérte a bíróságot, hogy az ügyleti kamat százalékos mértékű feltüntetésének hiánya miatt érvénytelen kölcsönszerződést oly módon nyilvánítsa érvényessé, hogy az ügyleti kamat szerződéskori induló mértéke 12,07%, és az így érvényessé nyilvánított kölcsönszerződés alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (r.Ptk.) 198. §, 200. § (1) bekezdése, 298. § a) pontja, 318. § (1) bekezdése, 321. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése, 523. § (1) bekezdése és 525. § (1) bekezdés e) pontja, valamint a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 2. számú mellékletének 10.2. pontja alapján szerződésből eredő követelés címén 2.505.026 forint főkövetelés, 38.128 forint késedelmi kamat és 2.056.230 forint összegű kamatalap után 2019.02.19. napjától a kifizetés napjáig járó jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamat, továbbá a felperes perköltségének megfizetésére kötelezze az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes alperesi perköltségben való marasztalását kérte.

Alaki védekezésésként előadta, hogy a felperes a Ptk. 339. §-ra vonatkozóan tényállítást, jogi érvelést nem terjesztett elő, így a keresetlevél visszautasításának lett volna helye. Ezen felül olyan tényállásra is hivatkozott – opciós joggal való élés és a gépjármű visszaszármaztatása -, amivel kapcsolatban dokumentációt nem csatolt különösen arra figyelemmel, hogy alperesnek nincs tudomása opciós szerződésről.

Érdemi védekezésében – széles körű közösségi jogi hivatkozások mellett - anyagi jogi kifogásként érvénytelenségi kifogást terjesztett elő a következő okokból.

Előadta, hogy a fogyasztói szerződéssel a felperes a fogyasztó alperest megtévesztő kereskedelmi gyakorlat eredményeként tisztességtelenül szerződött.

A kamat értékének hiánya a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti semmisséget eredményezi a kölcsönszerződés vonatkozásában.

A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjával is ellentétes, mert a HTM kisebb, mint a keresetben megállapítani kért ügyleti kamat.

Ezen felül a felperes a Hpt. 203. § szerinti tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget, mely utóbbi következményeként a fogyasztói szerződésnek minősülő kölcsönszerződés tisztességtelen a r.Ptk. 209. § (1) bekezdése és semmis a 209/A. § (2) bekezdése alapján.

Az alperes előadta továbbá, hogy a kölcsönszerződésben 4.908.540 forint megfizetését vállalta, ehhez képest jóval többet fizetett meg.

Az alperes hivatkozott továbbá a szerződés alaki érvénytelenségére is amiatt, hogy a felperest az ügyletkötésnél képviselni nem jogosult személy kötötte az alperessel.

Mindemellett előadta az alperes, hogy még ha lett volna is opciós szerződés, a r.Ptk. 375. § alapján – visszautalva a 374. §-ra – az opciós jog kikötésének maximális időtartama 5 év. A felperes 2012. június 18. napján történő gépjármű értékesítése a szerződés aláírását követő 5 év 7 hónap után jogellenes volt, jogellenesen vette vissza az alperes gépjárművét.

A kereseti kérelem nem alapos.

Az alperesi alaki védekezés kapcsán a bíróság rámutat a következőkre. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 240. § (1) a) pontja szerint a bíróság az eljárást - annak bármely szakaszában - hivatalból megszünteti, ha a keresetlevelet már a 176. § (1) bekezdés a)-i) pontja és a 176. § (2) bekezdés a)-c) pontja alapján vissza kellett volna utasítani.

Mivel az ellenkérelemben jelzett keresetlevél-hibák nem a Pp. 176. § (1) bekezdés a)-i) és nem a Pp. 176. § (2) bekezdés a)-c) pontjai, hanem - a Pp. 170. §-ba ütközőnek állított keresetlevél okán - a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja szerinti visszautasítási okok, a bíróság a kereset közlését és így a perindítás joghatásainak beálltát követően már nem vizsgálhatta e körülményeket, a jogvitát érdemben kellett elbírálnia.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 1. § a) pontja alapján a 2014. március 15. napját megelőzően keletkezett jogviszonyra, így a tárgyi kölcsönszerződésre és az abból eredő követelésekre is a r.Ptk. rendelkezését kell alkalmazni.

A r.Ptk 523. § (1) bekezdése szerint kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

A felperes 14. sorszámon lajstromozott beadványához csatolt iratokkal alátámasztotta az ügyletkötésnél közreműködő személy ügyletkötési jogát, így a bíróság - az alperesi hivatkozással ellentétben - megállapította, hogy a kölcsönszerződés alakszerű hibában nem szenved amiatt, hogy nem a felperesi hitelezőt ügyletkötés körében képviselni jogosult kötött szerződést az alperessel. Ez következik a 2/2016. számú polgári elvi döntésből is.

A felek a szerződést deviza (svájci frank) alapú szerződésnek kötötték, a bíróság ezen felül

megállapította, hogy a szerződés fogyasztói kölcsönszerződés.

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben (DH1 tv.) rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) 18. § rendelkezései, a becsatolt iratok és a 2015. december 31. napi jogvesztő határidő eltelte alapján megállapítható, hogy az elszámolás nem vitatható.

A r.Ptk. 205/B. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

Mivel az alperes aláírásával elismerte, hogy az Üzletszabályzatot megismerte és átvette, a perben ezzel ellentétes tény pedig nem bizonyosodott be, az Üzletszabályzat a szerződés részévé vált, azonban a létrejött szerződés nem érvényes.

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) kölcsönszerződésre irányadó hatályú rendelkezései közül a Hpt. 203. § (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja szerint pedig a (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.

A perben a kölcsönszerződés alperest érintő kockázatának feltárása és ennek alperes által történő tudomásulvétele igazolva nem lett, az árfolyamkockázatra valamint annak a törlesztő részletre gyakorolt hatására vonatkozóan alperesnek adott igazolt tájékoztatást a felperes nem mutatott be.

Az egyedileg meg nem tárgyalt Üzletszabályzat több, nehezen értelmezhető pontjának összeolvasása, alapos tanulmányozása is csak odáig vezet az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztót, hogy ő visel egy meghatározatlan árfolyamkockázatot.

Ennélfogva további bizonyíték kellett ahhoz, hogy a bíróság megállapíthassa azt, hogy az alperes megkapta a szükséges tájékoztatást a vállalandó árfolyamkockázat vonatkozásában különös tekintettel a 2/2014. Polgári jogegységi határozat következő megállapítására. „Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.”

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 265. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell

bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósan fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.

A fenti alapokon felperesnek állt érdekében, hogy állítását, mely szerint az árfolyamkockázatról a törvényes tájékoztatást alperesnek megadta, a bíróság valósan fogadja el.

Egyéb bizonyítás híján e körben a bizonyítás sikertelensége a felperes terhére értékelendő.

A bíróság ezért tényként állapította meg, hogy az alperes az árfolyamkockázat körében nem kapott megfelelő tájékoztatást. Ennek következtében alappal hagyhatta figyelmen kívül az árfolyamkockázatot vagy gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, esetleg az őt csak korlátozott mértékben terheli.

A r.Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A r.Ptk. 209/A. § (2) bekezdése szerint fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

Az alperes hivatkozott a szerződés fenti okból megállapítható semmisségére.

Ezért a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése – az alperesi ellenkérelemben foglaltakkal egyezően - a r.Ptk. 209. § és a 2/2014. PJE értelmében tisztességtelen és így a r.Ptk. 209/A. § (2) bekezdése szerint semmis.

Ezen felül a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja kimondja, hogy semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét.

A perbeli kölcsönszerződésnek ezen jogszabályhelybe ütközése a perben nem volt vitás, a megváltoztatott kereseti kérelem is ezen az előfeltevésen alapult.

A bíróság azonban rámutat arra, hogy álláspontja szerint alapvetően azért ütközik a per tárgyát képező kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába, mert az árfolyamkockázatra vonatkozó érvénytelen rendelkezése következtében nem felel meg ezen követelménynek. Önmagában az, ha a bíróság – a kereset szerint - „induló ügyleti kamat”-ként utólag betold egy számadatot a szerződésbe, az érvénytelenséget nem orvosolja.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza az éves, százalékban kifejezett teljes

hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést.

A bíróság álláspontja szerint az alperes helytállóan hivatkozott arra is, hogy a szerződés nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerinti törvényi előírásnak. Az egyedi szerződésen feltüntetett THM értéke kisebb (12,04%), mint a keresettel érvényesíteni kért, feltüntetendő induló ügyleti kamat (12,07%). A THM (teljes hiteldíjmutató) adatnak – az Üzletszabályzat 25. pontja szerint is - a tőkén felüli teljes értéket mutatnia kell. A feltüntetett THM ezen felül a szerződéskötéskor irányadó jogszabály (amely az Üzletszabályban közölnél pontosabban a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet 8. §) szerinti számításnak sem felel meg. Az Üzletszabályzat I.25. pontja szerint a THM az egyedi kölcsönszerződés létrejöttékor meghatározott hitelminősítési díjat, valamint kamatot foglalja magában. Hitelminősítési díjat nem tartalmaz a kölcsönszerződés.

Az Üzletszabályzat I.15. pontja szerint a törlesztő részlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege. A feltüntetett THM nem felel meg az ezek alapján számítható értéknek.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja szerint az a szerződés semmis, amely nem tartalmazza az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót.

Ezt pedig a kölcsönszerződés nem tartalmazza. Amit a szerződés THM-ként feltüntet, az egy ilyen megjelölés alatt szereplő egyéb adat.

Ezen jogszabályi rendelkezések és a r.Ptk. 200. § (2) bekezdés első fordulata alapján tehát a kölcsönszerződés szintén semmisnek minősül.

A szerződés semmisségére az alperes kifejezetten hivatkozott a fenti okok miatt, a felperes pedig közvetetten már a keresetet tartalmazó iratában kifejezte a szerződés érvénytelenségét elismerő álláspontját azzal, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte.

A felek közötti eltérő álláspont lényegében abban volt, hogy az érvénytelenségnek milyen jogkövetkezményei alkalmazandók.

A r.Ptk. 237. § és 239. § rendelkezik az érvénytelen szerződés esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, részletesen pedig a Kúria Polgári Kollégiuma 1/2010. (VI.28.) PK véleményében foglalt állást a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményei tekintetében.

A r.Ptk. 237. § (1) bekezdése szerint érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani.

A r.Ptk. 237. § (2) bekezdése szerint ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka - különösen uzsorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az aránytalan előny kiküszöbölésével - megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.

A r.Ptk. 239. § (1) bekezdése szerint a szerződés részbeni érvénytelensége esetén az egész szerződés csak akkor dől meg, ha a felek azt az érvénytelen rész nélkül nem kötötték volna meg. Jogszabály ettől eltérően rendelkezhet.

A r.Ptk. 239. § (2) bekezdése szerint *fogyasztói* szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető.

Az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény szerint ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető vagy utóbb megszűnt, a bíróság az érvénytelen szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilváníthatja. A szerződés érvényessé nyilvánítása egyenrangú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával.

Ha mindkettő alkalmazható lenne, akkor a *bíróság mérlegelési jogkörébe* tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza.

Ha a szerződéskötés előtt fennállt helyzet visszaállítása - akár eredeti, akár utólagos irreverzibilitás folytán - nem lehetséges vagy nem célszerű és a szerződés érvényessé sem nyilvánítható, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja és rendelkezik az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzületi megtérítéséről.

A r.Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint ugyanis a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

A r.Ptk. 207. § (2) bekezdése szerint ha az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a *fogyasztó számára kedvezőbb* értelmezést kell elfogadni.

Jelen esetben a szerződés a fentiekben kifejtett indokok alapján egyrészt az árfolyamkockázatra vonatkozó tisztességtelen szerződéses feltételek tekintetében, másrészt ezzel szoros összefüggésben és alapvetően ebből fakadóan a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint érvénytelen.

A jogtudomány jelenlegi álláspontja szerint az érvénytelenség lényege nem abban áll kizárólag, hogy az ügylethez nem fűződik joghatás, hanem abban, hogy bizonyos esetekben a polgári jog sajátos szankciói kerülnek alkalmazásra (Asztalos L.: A polgári jog szankciói. Bp., 1966. 186. o.; Weiss E.: A szerződés érvénytelensége a polgári jogban. Bp., 1969. 162. o.). Azoknál a jogügyleteknél, amelyeknél az állam a beavatkozást szükségesnek tartja, különböző eszközök igénybevételére kerülhet sor. Érvénytelen szerződés azonban állami beavatkozás hiányában nem válhat ki joghatást, tehát érvénytelen szerződésből a felmondása következtében sem eredhetnek jogok, kötelezettségek.

Ennek megfelelően a felperesnek az érvénytelen szerződést felmondó jognyilatkozata is érvénytelen. A szerződés érvényessé nyilvánítása pedig csak az érvénytelen rész kiküszöbölésével lehetséges.

Ehhez azonban – a felperesi állásponttól eltérően - annyi nem elegendő, hogy a bíróság a szerződésbe teldja a felperes által megjelölt induló ügyleti kamatot. Ehhez alapvetően az árfolyamváltozásra vonatkozó rendelkezést kell a szerződésből kiiktatni, amely ezáltal a szerződés további hibáit is orvosolja. Így annak ellenére, hogy jelenleg a fogyasztói szerződés tartalma a THM, valamint kamatrendelkezések alapján a r.Ptk. 207. § (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a r.Ptk. 207. § (2) alapján a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést elfogadva (vagyis megállapítva, hogy az egyedi kölcsönszerződés alapján a teljes visszafizetendő összeg és a kölcsönösszeg különbözete adja az összes költséget) határozható meg a kölcsönösszeg felett alperes által fizetendő teljes költség.

Ezt hangsúlyozza is deviza alapú szerződések esetében a Kúria a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 6. és 5. pontjában.

A bíróság álláspontja szerint tehát a perbeli kölcsönszerződés az érvénytelen szerződéses feltételek nélkül teljesíthető különös tekintettel a r.Ptk. 207. § (2) bekezdés szerinti irányadó értelmezési szabályra. Ezek alapján - ilyen értelmezés mellett - az egyedi kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás szerződéses feltétele nélküli rendelkezései határozzák meg az alperes ellenszolgáltatási kötelezettségét, azaz összesen 4.908.540 forint volt köteles az alperes teljesíteni a felperesnek.

Az alperes pedig – a felperes által benyújtott iratok (különösen a nem vitatható elszámolás alapjául szolgáló hiteltörténeti kimutatás alapján, amely a tényleges befizetések tekintetében a felperes által becsatolt 11. sorszámú lajstromozott utóirattal is egyezik) alapján megállapíthatóan – 5.515.963 forintot teljesített, a 4.908.540 forintot kétségtelenül megfizette a szerződésből eredően a felperesnek.

A felperes érvénytelen szerződési feltételek alapján követelt árfolyamkockázatból eredő további tartozást. A szerződés felmondásának a fentiek okán nem volt joghatálya.

A r.Ptk. 4. § (4) bekezdés második fordulata szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

A felperes ennek megfelelően alaptalanul hivatkozott a szerződés felmondása következtében egy összegben esedékessé vált alperesi tartozásra, ebből eredő késedelmi kamattartozásra és egyéb alperesi fizetési kötelezettségekre.

A bíróság figyelembe vette az alperes szerződés alatt teljesített összes befizetését (5.515.963 forintot), amely meghaladja az árfolyamkockázati szerződéses feltételtől mentes szerződés (tehát a felvételtől árfolyamon rögzített deviza alapú kölcsönszerződés) szerint meghatározott teljes visszafizetendő összeget (4.908.540 forintot), fedezi ezen felül a törlesztések alatt rögzített késedelmi kamatokat (összesen 33.245 forint) is.

Ebből fakadóan a felperesnek nincs fennálló érvényesíthető követelése az alperessel szemben.

A felperes azon kérelme, hogy az érvénytelen szerződést a bíróság a megkötésig visszaható hatállyal nyilvánítsa érvényessé akként, hogy az induló ügyleti kamat éves, százalékos mértéke 12,07 %, nem volt teljesíthető a fentiek okán, hiszen a szerződésnek nem csak ez volt az érvénytelenséget eredményező hibája.

Az alperes hivatkozott a felperes által jogellenesen érvényesített vételi jogra.

A bíróság az észrevétel helyességét alapvetően nem cáfolva utal arra, hogy a jogvitát a kereset és az ellenkérelem keretei között elbírálva a kereseti kérelemhez kötöttség alapján - viszontkeresti kérelem hiányában - a kereset elutasítását meghaladóan jelen perben nem rendelkezhetett.

A bíróság mindezek alapján a keresetet elutasította.

Az alperes pernyertes lett, a felszámított perköltsége a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint meghatározott, és eszerint szabályosan felszámított ügyvédi munkadíj összege.

A bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a peresztes felperest az alperes perköltségének megtérítésére.

Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontján alapul.

Cegléd, 2020. február 7.

dr. Provaznik Balázs sk.
bíró